

ΘΕΩΡΗΤΙΚΗΣ ΚΑΤΕΥΘΥΝΣΗΣ

ΕΠΙΜΕΛΕΙΑ:
ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ ΤΖΙΤΖΙΚΑΚΗΣ
ΕΛΕΝΗ ΤΣΑΜΙΛΗ
ΚΙΚΗ ΚΟΝΤΟΜΗΝΑ
ΑΛΕΞΙΑ ΚΟΥΚΟΥΛΑ
ΑΓΓΕΛΙΚΗ ΖΑΓΚΙΟΡΗ

Δεν έχουμε ιδέα, απάντησαν μαζί, και τότε ο Μαρσάλ τούς είπε, σαν να απήγγελλε,
ΠΡΟΣΕΧΩΣ, ΑΝΟΙΧΤΗ ΓΙΑ ΤΟ ΚΟΙΝΟ Η ΣΠΗΛΙΑ ΤΟΥ ΠΛΑΤΩΝΑ, ΑΠΟΚΛΕΙΣΤΙΚΗ ΑΤΡΑΞΙΟΝ, ΜΟΝΑΔΙΚΗ ΠΑΓΚΟΣΜΙΩΣ, ΑΓΟΡΑΣΤΕ ΤΩΡΑ ΕΙΣΙΤΗΡΙΟ».

ΖΟΖΕ ΣΑΡΑΜΑΓΚΟΥ, *Η σπηλιά*

ΑΡΧΑΙΑ

ΔΙΔΑΓΜΕΝΟ ΚΕΙΜΕΝΟ ΠΛΑΤΩΝΟΣ ΠΟΛΙΤΕΙΑ (ΕΝΟΤΗΤΕΣ 12n & 13n)

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. «**ἀναβῆναι ἐκείνην τὴν ἀνάβασιν**», «**ἰδεῖν τε τὸ ἀγαθόν**», «**καταβαίνειν παρ' ἐκείνους τοὺς δεσμώτας**» (Ενότητα 12): Να δώσετε τον συμβολισμό των παραπάνω φράσεων.
2. «**Ἐπειτ', ἄφη, ... δυνατόν αὐτοῖς ὄν ἄμεινον;**» (Ενότητα 13): Να αναπτύξετε την άποψη του Γλαύκωνα στο παρατιθέμενο απόσπασμα και να την αξιολογήσετε.

ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ

1. «**ἀναβῆναι ἐκείνην τὴν ἀνάβασιν**»: Η έκφραση στο συγκεκριμένο παράθεμα έχει μεταφορική σημασία. Με αυτήν ο Πλάτωνας αναφέρεται στην επίμοχθη ανάβαση του απελευθερωμένου δεσμώτη από το σπήλαιο στην επιφάνεια της γης, όπου και αντικρίζει αρχικά τα είδωλα των αληθινών υπάρξεων, στη συνέχεια τις ίδιες τις αληθινές οντότητες και στο τέλος τον ήλιο, που αποτελεί την πηγή της υπάρξεώς τους. Η πορεία αυτή συμβολίζει την επίπονη διανοητική προσπάθεια που καταβάλλει ο πεπαιδευμένος άνθρωπος, προκειμένου να απαλλαγεί από τον κίβδηλο και απατηλό κόσμο των αισθητών (των ψευδαισθήσεων) και να γνωρίσει σταδιακά τον πραγματικό κόσμο των νοητών (την αληθινή γνώση). Εκεί θα συλλάβει αρχικά την αληθινή ουσία, την «ἰδέαν» κάθε νοητού πράγματος, και στη συνέχεια την πηγή και την αιτία της υπάρξεώς του, δηλαδή το «Ἄγαθόν».

«**ἰδεῖν τε τὸ ἀγαθόν**»: Πρόκειται, κατά τον Πλάτωνα, για την απόλυτη, την υπέρτατη αλήθεια, την ύψιστη γνώση, από την οποία εκπορεύεται κάθε καλό και όμορφο πράγμα στον κόσμο των νοητών, κάθε «ἰδέα» ή «Εἶδος» των «Ἵντων». Ο Σωκράτης στην Πολιτεία παραλληλίζει το «Ἄγαθόν» με τον ήλιο του αισθητού σύμπαντος. Όπως ο ήλιος είναι η πηγή του φωτός και η αιτία της όρασης στον αισθητό κόσμο, έτσι και το «Ἄγαθόν» είναι η πηγή της αλήθειας και η αιτία της νόησης στον κόσμο των νοητών. Όλα τα αισθητά οφείλουν στον ήλιο την ύπαρξή τους αλλά και τη δυνατότητα να γίνονται ορατά. Αντίστοιχα, στο «Ἄγαθόν» οφείλουν την ύπαρξή τους τα νοητά (οι «ἰδέες») και ταυτόχρονα το «Ἄγαθόν» είναι το μέσο για να τα συλλάβει κανείς με τη νόησή του.

«**καταβαίνειν παρ' ἐκείνους τοὺς δεσμώτας**»: Ο Πλάτωνας υποστηρίζει μέσω του Σωκράτη ότι ο απελευθερωμένος δεσμώτης, που έχει ανέλθει στον επίγειο κόσμο και έχει θεαθεί τις αληθινές οντότητες και την πηγή της υπάρξεώς τους, οφείλει να κατέλθει εκ νέου στο υπόγειο σπήλαιο και να απελευθερώσει τους πρώην συνδεσμώτες του. Η κάθοδος αυτή συμβολίζει το απαράβατο χρέος του πεπαιδευμένου ανθρώπου, του φιλοσόφου, να φωτίσει πνευματικά τους συνανθρώπους του και να τους αναμορφώσει ηθικά, αναλαμβάνοντας πρώτα και κύρια τη διακυβέρνηση της πολιτείας. Οι βίαιες αντιδράσεις των πρώην συνδεσμωτών του στις παροτρύνσεις του να ανέβουν στον επάνω κόσμο, για να τον γνωρίσουν κι εκείνοι, συμβολίζουν τις δυσκολίες και τους κινδύνους που συνεπάγεται για τον φιλόσοφο η ανάληψη μιας τέτοιας αποστολής.

2. Ο Σωκράτης είχε υποστηρίξει στο τέλος της 12ης Ενότητας ότι στην ιδανική πολιτεία δεν θα επιτραπεί στους πεπαιδευμένους η αποκλειστική ενασχόληση με τον φιλοσοφικό στοχασμό, αλλά θα καταστεί υποχρεωτική η ενεργός συμμετοχή τους στην κοινωνική και πολιτική ζωή, προκειμένου να επιτευχθεί η ηθική αναμόρφωσή της. Στην αρχή της 13ης Ενότητας ο Γλαύκωνας υποστηρίζει ότι είναι άδικο να στερηθούν οι φιλόσοφοι την πνευματική και ψυχική απόλαυση που τους παρέχεται από τη βίωση μιας ανώτερης μορφής ζωής και να εξαναγκαστούν, χωρίς οι ίδιοι να το επιθυμούν, σε μια καταφανώς κατώτερη από εκείνη. Μια τέτοια απαίτηση συνιστά, κατά τον ίδιο, ηθικά επιλήψιμη πράξη και, επιπροσθέτως, αντιστρατεύεται τον τελικό σκοπό συγκρότησης της ιδανικής πολιτείας, την κατάκτηση της ευδαιμονίας από το κάθε μέλος της. Κατά τον Γλαύκωνα, η συγκεκριμένη απαίτηση του Σωκράτη αναιρεί τις αρχικές του εξαγγελίες για την οικοδόμηση μιας δίκαιης πολιτείας, που θα διασφαλίζει υψηλή ποιότητα ζωής σε όλους τους πολίτες. Στην παραπάνω θέση είναι εμφανής ένας ατομικιστικός τρόπος σκέψης, ασύμβατος προς τις θεμελιώδεις αρχές της ιδεατής πολιτείας, όπως τις διατύπωσε ο Σωκράτης κατά τη διάρκεια της θεωρητικής κατασκευής της. Ο Γλαύκωνας εξετάζει τον τρόπο ζωής των φιλοσόφων στα πλαίσια της συγκεκριμένης κοινωνίας ανεξάρτητα από τις συνθήκες διαβίωσης των υπόλοιπων πολιτών. Μια πολιτεία, όμως, δεν είναι ένα χαλαρό άθροισμα ανθρώπων, που απλώς συνυπάρχουν σε ένα κοινό τόπο και δρουν ανεξάρτητα ο ένας απ' τον άλλον. Αντίθετα, είναι ένα σύνολο οντοτήτων, ατομικά ατελών, οι οποίοι συνεργάζονται προκειμένου να κατακτήσουν συλλογικά και όχι ατομικά -αφού κάτι τέτοιο είναι ανέφικτο- το ύψιστο ανθρώπινο αγαθό, την ευδαιμονία. Κατά συνέπεια, δεν μπορεί να υπάρξει ατομική ευτυχία ανεξάρτητα από τη συλλογική ευπραγία. Γι' αυτό και ο πολίτης δεν έχει μόνο δικαιώματα αλλά και υποχρεώσεις απέναντι στο κοινωνικό σύνολο, πράγμα που φαίνεται να λησμονεί ο Γλαύκωνας στο σημείο αυτό. Κανείς δεν μπορεί να ευτυχήσει ερήμην των συμπολιτών του και των κοινωνικών, πολιτικών ή οικονομικών συνθηκών που επικρατούν γύρω του. Η πολιτική θεώρηση του Γλαύκωνα είναι ατομοκεντρική και η επιχειρηματολογία του βασίζεται στην έννοια του ατομικού συμφέροντος.

www.poukamisas.gr

**συνδυάζουμε
τη δομή και την
οργάνωση
με την ποιότητα**

Τα Φροντιστήρια Πουκαμισάς είναι μια από τις ελάχιστες εκπαιδευτικές επιχειρήσεις που διαθέτουν **Σύστημα Ποιότητας EN ISO 9001:2008** όχι μόνο για την παροχή, αλλά κυρίως για τον σχεδιασμό εκπαιδευτικών υπηρεσιών, με την πιστοποίηση του διεθνούς φορέα Lloyd's Register Quality Assurance, που δίνεται μόνο σε επιχειρήσεις που διακρίνονται για τις υψηλότερες προδιαγραφές δομής και οργάνωσής τους. Η οργανωτική δομή και η ακριβής περιγραφή ρόλων και αρμοδιοτήτων εξασφαλίζουν την εύρυθμη λειτουργία και την αποτελεσματικότητα του δικτύου.

 **φροντιστήρια
ΠΟΥΚΑΜΙΣΑΣ**

ΑΔΙΔΑΚΤΟ ΚΕΙΜΕΝΟ

Δημοσθένους, Κατὰ Ἀφόβου ἐπιτροπῆς, 2-3

Οἶδα μὲν οὖν, ὦ ἄνδρες δικασταί, ὅτι πρὸς ἄνδρας καὶ λέγειν ἱκανοὺς καὶ παρασκευάσασθαι δυναμένους χαλεπὸν ἔστιν εἰς ἀγῶνα καθίστασθαι περὶ τῶν ὄντων ἀπάντων, ἄπειρον ὄντα παντάπασι πραγμάτων διὰ τὴν ἡλικίαν· ὅμως δέ, καίπερ πολὺ τούτων καταδεέστερος ὢν, πολλὰς ἐλπίδας ἔχω καὶ παρ' ὑμῖν τεύξεσθαι τῶν δικαίων καὶ μέχρι γε τοῦ τὰ γεγενημένα διεξελεῖν καὶ αὐτὸς ἀρκούντως ἐρεῖν, ὥσθ' ὑμᾶς μήτ' ἀπολειφθῆναι τῶν πραγμάτων μηδὲ καθ' ἓν μήτ' ἀγνοῆσαι περὶ ὧν δεήσει τὴν ψῆφον ἐνεγκεῖν. Δέομαι δ' ὑμῶν, ὦ ἄνδρες δικασταί, μετ' εὐνοίας τέ μου ἀκοῦσαι, κἂν ἡδικῆσθαι δοκῶ, βοηθησαί μοι τὰ δίκαια. Ποιήσομαι δ' ὡς ἂν δύνωμι διὰ βραχυτάτων τοὺς λόγους. Ὅθεν οὖν ῥᾶστα μαθήσεσθε περὶ αὐτῶν, ἐντεῦθεν ὑμᾶς καὶ ἐγὼ πρῶτον πειράσομαι διδάσκειν.

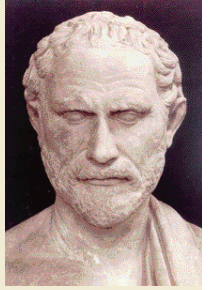
ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να αποδώσετε στη νέα ελληνική το παραπάνω απόσπασμα.
2. Να γράψετε τους ζητούμενους τύπους:
 - οἶδα:** το β' πληθυντικό οριστικής, ευκτικής και προστακτικής στον ίδιο χρόνο
 - ἄνδρες δικασταί:** την κλητική ενικού και τη δοτική πληθυντικού της συνεκφοράς
 - χαλεπόν:** τα παραθετικά του επιρρήματος
 - καθίστασθαι:** τον ίδιο τύπο στον αόριστο β' και στον παρακείμενο ενεργητικής φωνής
 - καταδεέστερος:** την αιτιατική ενικού του αρσενικού γένους στους υπόλοιπους βαθμούς
 - ἐλπίδας:** τη δοτική ενικού και τη γενική πληθυντικού
 - τεύξεσθαι:** το γ' πληθυντικό ευκτικής ενεστώτα και αορίστου β'
 - ἐρεῖν:** τον ίδιο τύπο στον ενεργητικό παρακείμενο
 - ἀκοῦσαι:** τη μετοχή παρακειμένου στη δοτική πληθυντικού του αρσενικού γένους
 - πειράσομαι:** το γ' ενικό οριστικής και προστακτικής ενεστώτα στην ίδια φωνή
3. **α. λέγειν, καθίστασθαι, ἀπολειφθῆναι, ἐνεγκεῖν:** Να χαρακτηρίσετε συντακτικά τα απαρέμφατα και να βρείτε τα υποκείμενά τους.
- β. ὢν:** Να χαρακτηρίσετε συντακτικά τη μετοχή και να τη μετατρέψετε στην αντίστοιχη δευτερεύουσα πρόταση.

ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ

1. Γνωρίζω βέβαια, κύριοι δικαστές, ότι είναι δύσκολο να εμπλέκεται κανείς σε δικαστική διαμάχη για το σύνολο της παρουσίας του έχοντας απέναντί του ανθρώπους που και ικανοί στον λόγο είναι και μπορούν να προετοιμαστούν κατάλληλα, ενώ ο ίδιος είναι εντελώς άπειρος σε τέτοια ζητήματα λόγω του νεαρού της ηλικίας του· όμως, αν και υστερώ κατά πολύ από αυτούς, έχω πολλές ελπίδες ότι και από εσάς θα τύχω μιας δίκαιης απόφασης και ότι, μέχρι να συμβεί αυτό, θα αναφερθώ διεξοδικά σε όσα έχουν γίνει και ότι ο ίδιος θα μιλήσω επαρκώς, ώστε να μη σας διαφύγει κανένα στοιχείο της υπόθεσης, ούτε το παραμικρό, μήτε να αγνοείτε κάτι σχετικά με αυτά που θα χρειαστεί να αποφασίσετε. Σας παρακαλώ, κύριοι δικαστές, να με ακούσετε με ευνοϊκή διάθεση και, εάν σας φαίνομαι ότι αδικούμαι, να με βοηθήσετε να βρω το δίκιο μου. Θα μιλήσω όσο πιο σύντομα μπορώ. Από όποιο σημείο θα κατανοήσετε ευκολότερα την υπόθεση, από εκεί θα επιχειρήσω κατ' αρχάς να σας διαφωτίσω.
2. **οἶδα:** ἴστε, εἰδείητε / εἰδείετε, ἴστε **ἄνδρες δικασταί:** (ὦ) ἄνερ δικαστά, τοῖς ἀνδράσι(ν) δικασταῖς **χαλεπόν:** χαλεπώτερον - χαλεπώτατα **καθίστασθαι:** καταστῆναι, καθεστηκέναι & καθεστάναι **καταδεέστερος:** καταδεῆ, καταδεέστατον **ἐλπίδας:** ἐλπίδι, ἐλπίδων **τεύξεσθαι:** τυγχάνοιεν, τύχοιεν **ἐρεῖν:** εἰρηκέναι **ἀκοῦσαι:** ἀκηκοῦσι(ν) **πειράσομαι:** πειράσθω, πειράσθω
3. **α. λέγειν:** απαρέμφατο της αναφοράς από το «ικανούς» (υποκείμενο: ἄνδρας)
καθίστασθαι: τελικό απαρέμφατο, υποκείμενο στην απρόσωπη έκφραση «χαλεπὸν ἔστιν» (ενν. υποκείμενο: τινὰ)
ἀπολειφθῆναι: ἀναρθρο απαρέμφατο σε θέση ῥήματος (υποκείμενο: ὑμᾶς)
ἐνεγκεῖν: τελικό απαρέμφατο, υποκείμενο στο απρόσωπο ῥήμα «δεήσει» (ενν. υποκείμενο: ὑμᾶς)
- β. ὢν:** επιρρηματική εναντιωματική μετοχή, συνοδευόμενη από το «καίπερ», συνημμένη στο εννοούμενο υποκείμενο «ἐγὼ» του ρ. ἔχω, λειτουργεί συντακτικά ως επιρρηματικός προσδιορισμός της εναντίωσης. Αναλύεται σε δ / α εναντιωματική πρόταση: εἰ καὶ εἰμί.

ΔΗΜΟΣΘΕΝΗΣ
(384-322 π.Χ.)

Από τους κορυφαίους ρήτορες και πολιτικούς της αρχαιότητας. Γόνος της αθηναϊκής γης, έγινε ο ηγέτης της ως επικεφαλής της αντιμακεδονικής παράταξης. Ο Δημοσθένης σπούδασε τη ρητορική τέχνη και έγραφε αρχικά πολιτικούς και δικανικούς λόγους για άλλους. Συνολικά διασώζονται 61 λόγοι του, 56 παρεμβάσεις και 6 επιστολές. Ο λόγος, όμως, που έμεινε ιστορικός ήταν ο περίφημος «Φιλιππικός», που εξεφώνησε ο ίδιος εναντίον του βασιλιά της Μακεδονίας Φιλίππου του Β', πατέρα του Μεγάλου Αλεξάνδρου, στον οποίο καταμαρτυρούσε ηγεμονικές βλέψεις εναντίον της Αθήνας και των άλλων ελληνικών πόλεων, ιδίως μετά τη βάρβαρη επιδρομή και ολοσχερή καταστροφή της Ολύμπου. Συνήψε πολλές συμμαχίες εναντίον του και συνέχισε με συνέπεια να τον πολεμά και αυτόν και τον Αλέξανδρο ακόμα και μετά την ήττα των συμμαχικών δυνάμεων στη Χαιρώνεια το 338 π.Χ. Το 323 π.Χ., μόλις έγινε γνωστός και ο θάνατος του Αλέξανδρου, έδωσε εκ νέου το σύνθημα εναντίον των Μακεδόνων, αλλά μετά τη νέα ήττα των συμμάχων στον Λαμιακό πόλεμο, το 322, καταδιωκόμενος από τους εχθρούς του αυτοκτόνησε με δηλητήριο.

www.poukamisas.gr

Ειδικά μαθήματα

Για τους μαθητές εκείνους που προσανατολίζονται σε σχολές οι οποίες απαιτούν την εξέταση ειδικών μαθημάτων, στα Φροντιστήρια Πουκαμισάς λειτουργούν τμήματα Σχεδίου και Ξένων Γλωσσών, ενώ εξασφαλίζεται και η δυνατότητα προετοιμασίας για τις αθλητικές δοκιμασίες.

**Σχέδιο, ελεύθερο και γραμμικό
Στίβος και κοθύμβηση
Ξένες Γλώσσες**

Το πρόγραμμα όλων των ειδικών μαθημάτων καταρτίζεται κατά τέτοιο τρόπο, ώστε να μη διαταράσσεται η παρακολούθηση των υπόλοιπων μαθημάτων.

 φροντιστήρια
ΠΟΥΚΑΜΙΣΑΣ